No. 145. 1838.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk
NIEUWS-BLAD,
Woensdag 20 Junij.

Frankrijk.

Parijs, den 17den Junij.

Ook het voorgedragen ontwerp voor den spoorweg naar Orleans is gisteren door de kamer der afgevaardigden met eene groote meerderheid aangenomen. Een aantal amendementen, meest in 't belang der ondernemers en ten doel hebbende om de nadeelige kansen voor de kompagnieschappen te verhoeden of te verminderen, zijn almede door de kamer verworpen geworden. Ook de heer Berryer had een voorstel gedaan dat afgewezen werd, om namelijk het tarief te verhoogen, ten einde den koers der kapitalen die in den aanleg worden besteed, op de hoogte te houden; de kamer begreep, dat de lage prijzen het beste middel waren om van de onderneming voordeelen te trekken. Volgens eene bepaling van de bestekken der onderneming, moet het tarief nog verlaagd worden, wanneer de opbrengst meer dan 10 pCt. bedraagt. De commissie der kamer had aan den anderen kant verlangd, dat men 5 pCt. aan de aandeelhouders zou verzekeren, wanneer de opbrengst geen 4½ pCt. bedroeg. Op deze wijs, meende zij, zouden zoo wel het verlies als de voordeelen der kompagnieschap bepaald zijn en de kapitalisten verzekerd wezen van altijd 5 pCt. van hunne kapitalen te bekomen; de meerderheid heeft echter ook deze bepaling, die bij wijze van additioneel artikel was voorgesteld, verworpen. Op de vraag, door een aantal leden gedaan, of de daarstelling van den weg naar Orleans, den aanleg van dien van Parijs naar Tours, over Chartres, zou doen vervallen, heeft de minister van openbare werken ontkennend geantwoord. Men gelooft niet dat door de kamer der pairs nog veranderingen in de beide thans door de afgevaardigden aangenomen ontwerpen zullen gemaakt worden, zoodat nu eindelijk dit jaar Frankrijk mag hopen, immers twee der groote spoorweglijnen, tot het groote zoo veel besprokene stelsel behoorende, eenmaal tot stand te zien komen. De ondernemers zullen zeker nog in het tegenwoordig saizoen met den arbeid een aanvang maken.

In de kamer der pairs zijn aan het einde der zitting van gisteren nog levendige debatten gehouden over een artikel van het door deze kamer thans behandeld wordende ontwerp, betrekkelijk de organisatie van den algemeenen staf des legers; het betrof de vraag, of het gouvernement een generaal die meer dan dertig jaren dienst heeft, naar goedvinden op pensioen kan stellen. De kamer der gedeputeerden, ofschoon den overgang tot de reserve op een zekeren leeftijd verpligtend makende, had het gouvernement het regt van op pensioenstelling willen benemen. Deze nieuwe bepaling werd nu door sommige pairs, ter handhaving van het koninklijk prerogatief, met kracht bestreden, door andere met volharding verdedigd; daar men het over de zaak niet eens kon worden, werd de beslissing tot maandag uitgesteld. Uit de levendige discussie over deze wet bij de pairs blijkt duidelijk, hoezeer het groot getal officieren van hoogen rang, die in deze kamer zitting hebben, voor het verlies hunner voorregten bevreesd zijn.

— Gisteren is een kapitein der genie van het oorlogsbureau met depeches voor den maarschalk *Vallée* naar Algiers afgezonden. — Uit Constantine heeft men hier tijdingen tot den 25sten Mei, luidens welke *Achmet*-bey Cantara, zijn gewoon verblijf sedert de inneming van Constantine door de Franschen, verlaten had en de hoofdstad van zijn voormalig gebied genaderd was, onderweg de onderscheidene Arabische stammen tegen de Franschen opruijende. De generaal *Negrier* was den 14den met eene kolonne van 2000 man opgetrokken, zoo men meende om de rustige volksstammen tegen de bewegingen van *Achmed* te beveiligen.

— De dagbladen van Buenos-Ayres van den 8sten April, melden dat de sloepen van eenige fransche vaartuigen verscheiden kustvaarders, die waarschijnlijk van de blokkade onbewust waren, hadden genomen.

— De berigten heden van de spaansche grenzen ontvangen, gaan tot den 15den uit Baijonne. De *Phare* dier plaats meldt, dat don *Carlos* den 11den te Tolosa zich bevond, 't zij dat hij daar van Azpeytia teruggekomen is, of die plaats niet verlaten heeft. De pretendent had zijn nieuw ministerie, welks verandering door de jongste gebeurtenissen noodzakelijk geworden is, nog niet kunnen tot stand brengen. *Maroto*, dien men als den toekomstigen karlistischen opperbevelhebber aanduidde, had het kommandement alsnog niet aanvaard.

Volgens een bijzonder berigt uit Teruel, zou de ontevredenheid zich ook onder de troepen van *Cabrera* hebben geopenbaard. Het 4de bataillon van Arragon was te Cantavieja in opstand gekomen, omdat hetzelve slechts een gedeelte zijner rations had bekomen. Men had de muitelingen ten laatste ontwapend en uit de vesting verjaagd.

Van de grenzen van Katalonie wordt geschreven, dat de karlisten spaansch Cerdagne hebben ontruimd, om meer in het binnenste van Katalonie zich te begeven.

— Heden, uit hoofde van den Zondag, geene fondsennoteringen.

Duitschland.

Frankfort, den 16den Junij.

In den bijzonder schrijven uit de pruissische hoofdstad leest men: „Men schijnt hier voor het tegenwoordige zeer geneigd om den roomschen stoel meer te naderen en minder vasthoudend in de kerkelijke aangelegenheden te zijn. De reden dier verandering staat ongetwijfeld in verband met eene hoogere staatkundige strekking; men gevoelt zeker dat het tot groote ongelegenheden zou kunnen aanleiding geven en het aangenomen stelsel der vastelands-mogendheden zou kunnen schokken, indien men niet ernstig er op bedacht was om eene kloof voor te komen, die bij langeren duur der gerezen geschillen gewisselijk tusschen de beide hoven zou moeten ontstaan. Wie voorziet niet waar het zou heenleiden, wanneer de eendragt gestoord wierd, die tusschen de mogendheden van Europa bestaat en aan welke men de met moeite, maar gelukkig behouden vrede en de openbare orde tot dus verre te danken heeft? Het zou in der daad eene premie uitloven mogen heeten aan hen die bij de verstoring van den algemeenen vrede hunne rekening meenen te kunnen maken, indien men wilde doen gelooven dat dáár de minste tweedragt heerschte waar men tot dusverre gewoon was, de stiptste overeenstemming in uitzigten en handelingen te bespeuren en de staatkunde der vastelands-mogendheden als van één punt uitgaande en door ééne hand bestuurd te beschouwen. Daartoe zal de wijsheid der vorsten het niet laten komen, en stellig kan men gelooven, dat, hoe onaangenaam de keulsche gebeurtenis ook is, hoe veel opziens zij baarde en hoeveel kwaad bloed zij maakte, dat men het algemeen belang daarom toch niet uit het oog verloor en dat men alles zal aanwenden opdat deze gebeurtenis geene verdere noodlottige gevolgen na zich zoude slepen.”

— Volgens een bijzonder berigt uit Kassel, van den 12den dezer, zal, in weêrwil van het verlangen van een deel der stenden en van de regering, de questie der Rotenburgsche domeinen in de volgende week door de Keur-Hessische stenden-vergadering behandeld worden, en naar men dacht alsdan hare beslechting erlangen. De president *Schwarzenberg*, die tevens het hoofd der oppositie-partij in de kamer is, had te kennen gegeven dat het zake was, om bij den tot dus verre in dezen geboden tegenstand te blijven volharden. Wat de regering die zich met de niet-behandeling dezer zaak in deze zitting gevleid had, bij eene hagchelijke uitkomst doen zoude, was onbekend.

— Naar men verzekert, zou er bij de bondsvergadering eene verklaring van de Hanoversche regering tegen de petitie der stad Osnabrugge zijn ingekomen. De commissie, die met het onderzoek der bedoelde petitie belast was, had haar verslag den 10den dezer nog niet uitgebragt. Hetzelve zou echter reeds in gereedheid zijn.

— Volgens de oostenrijksche *Lloyd*, zettede Z. M. de koning van Saksen zijne reis in Dalmatie den 27sten dezer nog voort. Na Sebenico en Spalatro bezocht te hebben, was Hoogstdezelve op den genoemden dag te Lesina aangekomen, aan boord van de stoomboot *Mittrowsky*. Overal bezoekt Z. M. de merkwaardigheden en oudheden die deze streek oplevert.

— Uit Ancona berigt men, dat aldaar een fransch linieschip was aangekomen hetwelk omstreeks 800 man aan boord had, ter versterking van de aldaar liggende fransche bezetting. — Door eene stoomboot was te Ancona het berigt aangebragt, dat een fransch eskader, uit verscheidene oorlogs-vaartuigen en fregatten bestaande, in de wateren van Konstantinopel kruiste, met het doel, om het uitloopen der turksche vloot te verhinderen, en zoodoende elke vijandige operatie van de zijde der Porte tegen Egypte of andere punten onmogelijk te maken.

— Uit Napels wordt, onder dagteekening van den 5den dezer, geschreven: „Heden gaf de engelsche admiraal *Stopfort* aan boord van het admiraalschip, de Prinses *Charlotte*, een groot diplomatiek diner, hetwelk door HH. MM. de Koning en Koningin, de koninklijke prinsen en prinsessen, den prins *Johan* van Saksen, den hertog *Bernhard* van Saksen-Weimar met zijne familie, benevens door het geheele korps diplomatiek, werd bijgewoond. Terwijl deze hooge personaadjen aan boord waren, was al de [illegible]

in slagorde in de masten geschaard, en werd het vaartuig door duizenden barken, met nieuwsgierigen opgevuld, omgeven; terwijl den ganschen dag het geschut gelost werd."

— Uit Odessa meldt men, dat de gouverneur-generaal van Nieuw Rusland en Bessarabie, graaf *Woronzoff*, den 29sten Mei, aan boord der stoomboot *Peter de Groote*, naar de Krim was vertrokken, om zijne inspectie-reis voort te zetten.

— Volgens berigten uit Smyrna tot den 26sten mei, begon de pest zich te Alexandrie reeds meer en meer te verspreiden.

— Te Weenen waren den 11den dezer genoteerd: 5 pCt. Met. 107$\frac{1}{16}$; 4 pCt. 101⅞; 3 pCt. 82½; Bankact. 1459½.

Nederlanden

Breda, den 19den Junij.

Men meldt uit 's Hage dat H. K. H. Mevrouw de prinses *Frederik*, vergezeld van Prins *Albert* van Pruissen, aldaar in de volgende maand verwacht wordt.

— Door Z. M. is bepaald dat, gedurende den loop van dit jaar, in het gebruik van het geschut zullen worden geoefend de niet bij het leger te velde ingedeelde artillerie-troepen, gestationeerd te Amersfoort, Bergen-op-Zoom, 's Hertogenbosch, Breda, Delft, Grave, den Helder, Maastricht, Naarden, Nijmegen, Vlissingen, Willemstad; alsmede die in de 4de en 5de distrikten van Zeeland. Ook zullen de praktische excercitien verrigt worden door de te Dordrecht gestationeerde divisie pontonniers; terwijl; even als sulks in vorige jaren heeft plaats gehad, de artillerie-troepen, te Delft garnizoen houdende, bij gedeelten op de vlakte van Waalsdorp zullen kamperen, om aldaar geoefend te worden.

— Bij koninklijk besluit is tot Rijks-advocaat te Rotterdam benoemd de heer Mr. *A. Bakker*.

— Uit 's Gravenhage schrijft men, dat dezer dagen in het lokaal van het departement van binnenlandsche zaken, de bijeenkomst van hoofd-ambtenaren van den waterstaat heeft plaats gehad, die belast zijn te onderzoeken in hoe verre het aanleggen van eene haven te Scheveningen mogelijk, nuttig en doelmatig zou kunnen zijn. Naar men vernam, was deze bijeenkomst voorgezeten door den heer *H. Ewijk*, raad-adviseur bij opgemeld departement, die als refendaris van den waterstaat bij hetzelve werksaam is. Onder andere hoofd-ambtenaren waren bij die bijeenkomst tegenwoordig de heeren *D. Ments*, inspecteur van het tweede district van den waterstaat, uit de gewesten Holland, Utrecht, Zeeland en Vriesland bestaande; *M. G. Beyerinck*, hoofd-ingenieur voor Zuid-Holland; *A. Goedkoop*, enz. De wel ed. achtb. heer staatsraad burgemeester der residentie, die insgelijks uitgenoodigd was aan de bijeenkomst deel te nemen, heeft deselve niet kunnen bijwonen.

— Uit Schiedam meldt men dat aldaar ll. Zaturdag met goed gevolg te water is gebragt het barkschip *Proteus*, bestemd voor de vaart op de Oost-Indie, gebouwd op de scheepstimmerwerf *de Nijverheid*, door de scheepsbouwmeesters *C. Gips en Zonen*, voor rekening eener reederij onder directie van de heeren *Groot*, *Roelants en Comp*; en is onmiddelijk daarop de kiel gelegd voor een schip van 350 lasten, den naam zullende voeren van *Prins Veldmaarschalk*, voor rekening van eene reederij onder dezelfde directie; terwijl tevens, voor rekening van eene andere reederij, de kiel gelegd is van het schip *Delft*, groot 500 lasten.

— Men schrijft uit Amsterdam: » Terwijl Zaturdag avond omstreeks 7 ure eene dienstmaagd op eenen steiger in het Westerdok bezig was met het spoelen van linnengoed, had zij het ongeluk in het water te vallen, en zoude ongetwijfeld zijn omgekomen, daar zij reeds op eenigen afstand van den wal was afgedreven en begon te zinken, zoo niet de persoon van *F. Ross*, ofschoon halsvader zijnde, het kloek besluit had genomen om, genoegzaam gekleed zijnde, in het dok te springen en de drenkeling boven water en aan den wal te brengen."

— Uit Leiden schrijft men, dat onder de vele verbeteringen en verfraaijingen welke die stad laatstelijk ondergaan heeft, bijzondere vermelding verdienen, die welke aan den merkwaardigen Burgt hebben plaats gehad. Onder anderen is van dat gedeelte gronds partij getrokken hetwelk glooijende tot den bovensten ringmuur opliep en weinig meer dan gras opbragt. Deze plek is thans in een schoon plantsoen en wandelplaats herschapen; de ongemakkelijke trap is weggenomen en eene tweede poort in den muur geopend door welke men naar het binnenste voor weinige jaren aangelegd plantsoen gaat.

— Te Rhijnsburg, nabij Leiden, is dezer dagen vrij voorspoedig van twee soons en eene dochter verlost, *Margaretha van Rijn*, huisvrouw van *Gerrit Grimbergen*. De kraamvrouw was naar omstandigheden welvarende en de jonggeborenen waren alle drie in leven; zijnde dit reeds het negende kraambed van deze vrouw.

— Uit het programma der krooningsplegtigheden van H. M. de koningin *Victoria* blijkt, dat aan het verlangen der koningin om van de vele ceremonien waaraan Hoogstdezelve zich bij die gelegenheid te onderwerpen heeft, althans die van oudsher gebruikelijke wangkus weg te laten, voldaan is. Alleen hare ooms, de hertogen *van Sussex* en *van Cambridge*, zullen, als Hoogstdezelve met alle de teekenen der koninklijke waardigheid op den troon gezeten is, aan de koningin de huldigings-kus op den wang geven; terwijl al de overige hertogen en pairs, wier aantal verscheiden honderden beloopt, zich met de handkus zullen moeten vergenoegen. Door een onafzienbaren prachtigen stoet voorafgegaan en gevolgd, zal H. M. ten 10 ure het paleis van Buckingham verlaten en ten 11 ure in de Westminster-abdij aankomen, alwaar de krooning moet plaats hebben, bij welke al die plegtigheden zullen in acht worden genomen, welke bij de vorige krooningen in gebruik zijn geweest. H. M. die, als Hoogstdezelve het paleis verlaat, in het koninklijk kleed van karmozijnrood fluweel, met hermelijn gevoerd en met gouden kant omzoomd, gedost, met alle derselver ridderorden versierd zal zijn en een gouden diadeem zal dragen, zal in de prachtig versierde en eveneens met karmozijnroodfluweel behangen abdij al de teekenen harer waardigheid uit handen van de onderscheidene vorstelijke, hertogelijke en aartsbisschoppelijke bewaarders derzelven ontvangen, zoo als het zwaard van staat, de kroon, den schepter met het kruis, de wereldbol, enz. Na afloop der hulliging, zal H. M. zich uit het koor naar de westelijke deur der abdij begeven, met den koninklijken mantel omhangen en met de kroon, die de aartsbisschop van Canterbury Hoogstdezelve zal opzetten, dragende in hare regter hand den schepter en in hare linker hand den bol. Alle sieraden die zij gedurende de plegtigheid ontvangt, zullen in dat gedeelte der abdij weder worden afgegeven aan derselver bewaarders.

De onverwachte komst te Brussel van den belgischen gezant te Londen, *Van de Weyer*, heeft in Belgie veel opspraak gemaakt, dewijl men daarin gezien heeft, dat er, of een gewigtig besluit te Londen genomen was, of de gezant stellige en belangrijke mededeelingen omtrent de hangende zaken kwam doen. Verscheiden malen sedert zijne komst ll. Zaturdag te Brussel, heeft de heer *Van de Weyer* bijeenkomsten met den minister van buitenlandsche zaken gehad en tweemaal een gehoor bij vorst *Leopold*. Den 24sten zou hij naar Londen terugkeeren. Ofschoon deze overkomst in de tegenwoordige omstandigheden en voor zoo korten tijd, natuurlijk doet denken dat de staatkundige aangelegenheden tot dese reis hebben aanleiding gegeven, willen sommige belgische bladen echter beweren, dat alleen bijzondere omstandigheden, ter zake van het onlangs plaats gehad hebbend overlijden van *Van de Weyer's* vader, hem hebben doen overkomen, en dat hij deze gelegenheid waargenomen had om met de belgische ministers te confereren.

De beweging van koeriers blijft intusschen te Brussel voortduren. Zaturdag is een koerier van Parijs met depeches voor vorst *Leopold* en den franschen gezant, te Brussel aangekomen; eergisteren een bijzonder koerier van koning *Lodewijk Philips*. In den namiddag was een ander naar Parijs afgereisd.

— Sedert eenige dagen houdt zich te Brussel op de eerste secretaris van den heer *J. von Rothschild*, men denkt met voorslagen voor de nieuwe leening van 37 millioen fr.

— Ter Antwerpsche beurs waren gisteren (18 Junij) genoteerd: Belgie 101⅝; O. Met. 106⅛; Sp. Ardoin 21$\frac{1}{8}$, Diferred [illegible] Rom. L. 101¾, Certif. te Antw. 101; Braz. 79¾. — Wisselk. op Amst. en Rott. $\frac{1}{8}$ pCt. v. pap.

Te Londen waren den 16den dezer genoteerd: 3 pCt. [illegible] Ned. W. S. 2½ 55; Sp. 21⅞; Port. 24½; Braz. 79¼.

174ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

1ste Trekking.		N°. 12835 een premie van 1000 en N°. 21369 een prijs van 1000 gulden.
2de	——	Geene.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (18 *Junij*) waren genoteerd: Ned. Werk. Sch. 2½ pCt. 54$\frac{2}{16}$; dito 5 pCt. 101$\frac{3}{8}$; Uitgest. 6¾; Kamb. *f* 25¼; Am. Synd. 4½ pCt. 95; dito 3½ pCt. 79$\frac{1}{16}$; O. I. 99¼, $\frac{5}{16}$; Handelm. 181$\frac{3}{4}$, ½; Ards. 88 £ 21⅛; Rusland 179$\frac{3}{8}$, 101½, ⅝; Bras. 80⅛; Col. 17⅞; Peru. 15$\frac{3}{8}$; Arnh. Spoorw. 111⅝; Ards. 36 ½.

*** Getrouwd:

J. F. KERST,
Chir. Doct., Ridder van de Orde van den Nederlandschen Leeuw, Chir. Majoor bij het Groot Rijks Militaire Hospitaal voor het Onderwijs,

EN

J. C. HABRAKEN,
van *Eindhoven*.

UTRECHT, den 19. Junij 1838.

*** De Ondergeteekende, door Zijne Majesteit den Koning der *Nederlanden* geoctrooijeerd Fabrikant van POEDER-CHOCOLADE, maakt het geëerd publiek bekend, dat het Depot van het bovengenoemd artikel met 25. Mei ll. aan den Heer H. DE BONT Jz, Confiturier en Banketbakker op de Markt te *Breda*, door mij aan hem is toegekend, doch dat het Debiet ook bij den Heer D. P. RIJKEN zal plaats hebben.

AMSTERDAM, den 18. Junij 1838.

VAN HOUTEN.

Te BREDA, bij BROESE EN COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers